

Deborah Levy este o romancieră, poetă și autoare de teatru britanică. A scris șase romane: *Beautiful Mutants* (1989), *Swallowing Geography* (1993), *The Unloved* (1994), *Billy & Girl* (1996), *Înotând spre casă* (*Swimming Home*, 2011), finalist la Premiul Man Booker și la Jewish Quarterly Wingate Prize, *Lapte fierbinte* (*Hot Milk*, 2016), finalist la Premiul Man Booker și la Premiul Goldsmiths, și *The Man Who Saw Everything* (2019), nominalizat la Premiul Booker. Deborah Levy este, de asemenea, autoarea unui volum de povestiri, *Black Vodka* (2013), finalist la BBC International Short Story Award și la Frank O'Connor International Short Story Award. A scris pentru Royal Shakespeare Company și BBC.

DEBORAH LEVY

LAPTE FIERBINTE

Traducere din limba engleză și note

ADRIANA BĂDESCU

LITERA

București
2020

– Ai o privire atât de ostentativă, mi-a spus. Dar te-am urmărit la fel de îndeaproape cum m-ai urmărit și tu pe mine. Asta facem noi, mamele. Ne urmărim copiii. Dar știm că privirea noastră e puternică, așa că ne prefacem că nu ne uităm.

Fluxul se apropia cu toate meduzele plutind în turbulența lui. Tentaculele meduzei în purgatoriu, ca un fragment desprins, o placentă, o parașută, un refugiat rupt de locul lui de baștină.

CUPRINS

2015. Almería. Sudul Spaniei. August	7
Doctorul Gómez.....	21
Femei și bărbați.....	50
Ciocănitul	61
Cum să aduci marea la Rose	67
O anamneză	88
Vânători și culegători	98
Îndrăzneală.....	107
Austeritate și abundență	114
Capriciu	123
Bufonerie	139
Scuturi umane.....	150
Artista	155
Ingrid Războinica	165
Șchioapă.....	172
Nimic de declarat.....	179
Subiectul	189
Alte lucruri	199
Tăietura.....	203
Istorie	209
Medicație	224
Mare animal marin.....	226
Separarea	241
Paradis.....	250

Restaurare	256
Re Gómez judecatamani și cărți	259
Învingerea Sofiei	268
Mergând pe jos	273
Matricid	278
Cupola.....	283
Diagnostical	288

„CARTE PENTRU TOȚI“

1. Mihai Eminescu, *Poezii*
2. I.L. Caragiale, *Momente și schițe*
3. Ion Creangă, *Amintiri din copilărie. Povești, povestiri*
 4. Ioan Slavici, *Moara cu noroc*
 5. I.S. Turgheniev, *Părinți și copii*
 6. Cella Serghi, *Cartea Mironei*
 7. A.P. Cehov, *Doamna cu cățelul*
8. Mircea Eliade, *La țigănci. Pe strada Mântuleasa*
9. Mark Twain, *Jurnalul lui Adam și al Evei*
10. Liviu Rebreanu, *Pădurea spânzuraților*
11. Ion Marin Sadoveanu, *Sfârșit de veac în București*
 12. Jerome K. Jerome, *Gândurile trândave ale unui pierde-vară*
13. G.M. Zamfirescu, *Maidanul cu dragoste*
14. F.M. Dostoievski, *Oameni sărmani*
15. Zaharia Stancu, *Șatra*
16. James Joyce, *Portret al artistului la tinerețe*
17. Cezar Petrescu, *Dumineca Orbului*
18. Mihail Bulgakov, *Maestrul și Margareta*
19. Fănuș Neagu, *Frumoșii nebuni ai marilor orașe*
20. F.M. Dostoievski, *Amintiri din Casa morților*
 21. Zaharia Stancu, *Ce mult te-am iubit*
 22. Oscar Wilde, *Portretul lui Dorian Gray*

2015. ALMERÍA. SUDUL SPANIEI. AUGUST

Azi mi-am scăpat laptopul pe pardoseala de beton a unui bar de pe plajă. Îl țineam la subsuoară și a alunecat din mapa lui din cauciuc negru (care arată ca un plic), aterizând cu ecranul în jos. Ecranul este spart, dar cel puțin funcționează încă. Laptopul acela îmi cuprinde viața întreagă și știe despre mine mai multe decât oricine altcineva.

Deci, ceea ce vreau să spun este că, dacă el e terminat, la fel sunt și eu.

Ca screen saver am o imagine cu un cer nocturn violet, presărat cu stele și constelații precum Calea Lactee, al cărei nume provine din latinescul *lactea*. Mama mi-a spus cu ani în urmă că așa trebuie să scriu Calea Lactee – γαλαξίας κύκλος – și că Aristotel obișnuia să privească dâra lăptoasă din Halkidiki, la vreo cincizeci și cinci de kilometri de actualul Salonic, orașul în care s-a născut tata. Cea mai bătrână stea are vârsta de treisprezece miliarde de ani, dar stelele de pe ecranul laptopului meu au numai doi ani și au fost fabricate în China. Tot acest univers este distrus acum.

Și nu pot face nimic în privința asta. Se pare că există un internet-café în următorul oraș mai răsărit și că proprietarul mai remediază uneori mici probleme la computere, dar ar trebui să comande un ecran nou și va dura o lună până ce-l va primi. Voi mai fi eu oare aici peste o lună? Nu știu. Depinde de mama, care e bolnavă și care doarme în camera alăturată, sub o plasă de țânțari. Se va trezi și va striga „Adu-mi apă, Sofia“, iar eu îi voi aduce și va fi, ca de fiecare dată, apa care nu trebuie. Nu mai știu bine ce înseamnă de fapt „apă“, dar îi voi aduce ceea ce înțeleg eu prin apă: dintr-o sticlă care nu a stat la frigider, din ceainicul în care a fost fiartă și lăsată la răcit. Când mă uit la puzderia de stele de pe ecranul laptopului, de multe ori pierd noțiunea timpului într-un mod cât se poate de bizar.

E doar unsprezece seara și aș putea pluti cu fața în sus pe mare, privind cerul adevărat al nopții și Calea Lactee adevărată, dar mi-e teamă de meduze. Ieri după-amiază m-a urzicat una și mi-a lăsat o urmă violacee, ca o plesnitură de bici, pe brațul stâng. Am fost nevoită s-o iau la fugă pe nisipul fierbinte spre punctul sanitar din capătul plajei, ca să capăt puțin unguent de la studentul (bărbos) a cărui treabă este să stea acolo toată ziua și să-i trateze pe turiștii urzicați. El mi-a spus că în Spania meduzelor li se spune *medusas*. Eu știam că Meduza era o zeiță greacă, devenită monstru după ce a fost blestemată, și că privirea ei puternică îi transforma în stană de piatră pe toți cei care o priveau în ochi. Și atunci, de ce fuseseră botezate meduzele după ea? Tânărul mi-a spus că aveam dreptate, dar bănuia că tentaculele lor semănau cu părul Meduzei,

care în picturi e înfățișată mereu cu o încălceală de șerpi zvârcolitori în loc de plete.

Văzusem desenul cu Meduza imprimat pe stegulețul galben de avertizare din fața punctului sanitar. Avea colți în loc de dinți și o sclipire smintită în ochi.

– Când e ridicat steagul cu Meduza, e preferabil să nu intri în apă. Totul depinde însă de tine.

Mi-a badijonat urzicătura cu un tampon de vată înmuiat în apă de mare încălzită și mi-a cerut apoi să completez un formular care arăta ca o petiție. Era o listă cu toți oamenii de pe plajă care fuseseră urzicați în ziua aceea. Trebuia să-mi scriu numele, vârsta, ocupația și țara de origine. Cam multe informații la care să te gândești când brațul ți-e plin de bășici și te ustură. Studentul mi-a explicat că era nevoit să-mi ceară să completez formularul, pentru a putea menține punctul sanitar deschis în perioada de recesiune din Spania. Dacă turiștii n-ar avea motive să apeleze la serviciile lui, el ar rămâne fără slujbă, așa că tânărul era, evident, bucuros de prezența meduzelor. Ele îi asigurau pâinea zilnică și benzina pentru scuter.

Am aruncat o privire pe formular și am văzut că vârsta turiștilor urzicați de meduze varia de la șapte la șaptezeci și patru de ani și că majoritatea proveneau din diverse regiuni ale Spaniei, dar câțiva erau din Marea Britanie și o persoană venise din Trieste. Întotdeauna îmi dorisem să merg la Trieste, fiindcă numele seamănă bine cu *tristesse*, care mie mi se pare un cuvânt senin, deși în franceză înseamnă tristețe. În spaniolă se spune *tristeza*, care e mai apăsătoare decât tristețea franțuzească, mai mult un geamăt decât o șoaptă.

Eu nu văzusem nici o meduză în timp ce înotaseam, dar studentul mi-a explicat că tentaculele lor erau foarte lungi, așa că puteau urzica de la distanță. Arătătorul îi era lipicios de la unguentul cu care îmi freca brațul. Părea bine informat cu privire la meduze. Care sunt transparente fiindcă trupul lor e apă în proporție de 95 la sută, așa că se pot camufla ușor. Și unul dintre motivele pentru care sunt atât de multe în oceanele lumii este pescuitul excesiv. Foarte important era să am grijă să nu scarpin bășicile. Era posibil ca în piele să mai fi rămas celule ale meduzei, care prin scărpinare ar elibera și mai mult venin, dar unguentul lui special le dezactiva. În timp ce vorbea, îi vedeam buzele roz și moi pulsând ca o meduză în mijlocul bărbii. Apoi mi-a dat un ciot de creion și m-a rugat să completez formularul.

Nume: Sofia Papastergiadis

Vârsta: 25

Țara de origine: Marea Britanie

Ocupația:

Meduzei nu-i pasă de ocupația mea, așa că ce rost are s-o scriu? Este un detaliu sensibil, mai dureros decât urzicătura și mai problematic decât numele meu de familie, pe care nimeni nu-l poate rosti sau scrie corect. I-am spus studentului că am o diplomă în antropologie, dar că deocamdată lucrez într-o cafenea din vestul Londrei – se numește Coffee House, are Wi-Fi gratuit și strane recondiționate. Ne prăjim singuri boabele de

cafea și preparăm trei feluri de espresso de casă... așa că nu știu ce să scriu la „Ocupație“.

Studentul s-a tras de barbă.

– Deci voi, antropologii, studiați populațiile primitive?

– Da, dar singura persoană primitivă pe care am studiat-o vreodată e persoana mea.

Dintr-odată mi s-a făcut dor de parcurile umede și plăcute ale Angliei. Voiam să-mi întind trupul primitiv pe iarba verde, unde nu existau meduze plutind printre firele fragede. În Almería nu există iarbă verde, decât pe terenurile de golf. Dealurile aride și prăfoase sunt atât de pârjolite, încât se obișnuia să se filmeze aici westernuri spaghetti – într-unul dintre ele a jucat chiar și Clint Eastwood. Cowboy-ii adevărați probabil că aveau mereu buzele crăpate, fiindcă ale mele au început să se cojească de la soare și trebuie să-mi dau în fiecare zi cu balsam. Dar poate că ei foloseau grăsimi animală. Oare priveau spre cerul nesfârșit, jinduind la mângâieri și sărutări? Iar micile lor necazuri dispăreau în fața misterului infinit, așa cum mi se întâmplă mie uneori când privesc galaxiile de pe ecranul acum spart al laptopului?

Studentul părea să știe la fel de multe despre antropologie cum știa despre meduze. Și voia să-mi ofere o idee pentru „un domeniu de cercetare original“, cât mai stăteam în Spania.

– Ai văzut structurile din plastic alb care acoperă toate terenurile din Almería?

Chiar văzusem plasticul acela fantomatic, care se întinde până departe în zare, pe câmpuri și prin văi.

– Sunt sere, mi-a spus el. Temperatura în interiorul R
racelor ferme din deșert poate atinge patruzeci și cinci de grade. Fermierii angajează imigranți ilegali ca să culegă roșiile și ardeii pentru supermarketuri, însă totul e, mai mult sau mai puțin, o sclavie.

Așa mă gândisem și eu. Orice lucru acoperit este întotdeauna interesant. Sub ceva acoperit n-o să găsești niciodată pur și simplu nimic. Când eram mică, obișnuiam să-mi acopăr fața cu palmele, pentru ca nimeni să nu știe că eram acolo. Pe urmă am constatat că, acoperindu-mi fața, deveneam și mai vizibilă, fiindcă toată lumea era curiosă să afle ce voiam de fapt să ascund.

Studentul s-a uitat la numele meu de pe formular și apoi la degetul mare al mâinii lui stângi, pe care începuse să-l îndoiaie, de parcă voia să verifice dacă încheietura era încă funcțională.

– Ești grecoaică, nu-i așa?

Atenția lui era atât de defocalizată, încât mă destabiliza. Nici un moment nu se uita la mine în mod direct. Am început să recit formula uzuală: tatăl meu e grec, mama e englezoaică, eu m-am născut în Marea Britanie.

– Grecia e o țară mai mică decât Spania, dar nu-și poate plăti facturile. Visul s-a sfârșit.

L-am întrebat dacă se referea la economie, iar el mi-a spus că da; studia pentru un master la Facultatea de Filosofie de la Universitatea din Granada și se considera norocos să aibă o slujbă de vară la punctul sanitar de pe plajă. Dacă la Coffee House aveau să se mai facă încă angajări când va absolvi el, va veni la Londra. Nu știa de ce spusese că visul se sfârșise, fiindcă de

fapt nu asta credea. Probabil citise asta pe undeva și îi rămăsese în minte. Dar nu era asta părerea lui – o frază ca „visul s-a sfârșit“. În primul rând, cine e cel care visează? Singurul vis public de care-și amintea era cel din discursul lui Martin Luther King cu „Am un vis...“, însă fraza cu visul care s-a sfârșit sugera că ceva începuse cândva, iar acum se încheiase. Și doar visătorul putea spune că se sfârșise, nimeni n-o putea face în locul lui.

Pe urmă rosti o frază întregă în grecește și păru surprins când i-am spus că nu știu grecește. E un motiv permanent de stânjenală faptul că, deși mă cheamă Papastergiadis, nu vorbesc limba tatălui meu.

– Mama este englezoaică.

– Da, a replicat el în engleza lui perfectă. Eu n-am fost decât o dată în Grecia, în Skiathos, dar am reușit să învăț câteva fraze.

Parcă mă insulta în treacăt fiindcă nu eram suficient de grecoaică. Tata a părăsit-o pe mama când eu aveam cinci ani, și ea, englezoaică fiind, îmi vorbește în general în engleză. Dar ce legătură avea asta cu el? La urma urmei, ceea ce trebuia să-l preocupe era urzicătura meduzei.

– Te-am văzut în piațetă cu mama ta.

– Da.

– Are dificultăți de mers?

– Uneori Rose poate să meargă, alteori nu.

– Pe mama ta o cheamă Rose?

– Da.

– Și-i spui pe nume?

– Da.

Zumzetul micului frigider aflat într-un colț al punctului sanitar îmi amintea de ceva mort și rece, care avea totuși puls. M-am întrebat dacă erau sticle cu apă înăuntru. *Agua con gas, agua sin gas*. Întotdeauna mă gândesc la modalitățile prin care pot face apa mai degrabă potrivită, decât nepotrivită, pentru mama.

Studentul s-a uitat la ceas.

– Regula cere ca toți cei urzicați să rămână aici timp de cinci minute. Ca să mă asigur că nu suferă un atac de cord sau o altă reacție nedorită.

Și a arătat din nou spre rubrica „Ocupația” de pe formular, pe care o lăsasem necompletată.

Poate că de vină era durerea urzicăturii, dar m-am pomenit povestindu-i despre viața mea lamentabilă și mărunță.

– Nu am atât o ocupație, cât mai degrabă o preocupare, adică pe mama, Rose.

În timp ce eu vorbeam, el își trecea vârful degetelor de-a lungul gambelor.

– Am venit în Spania ca să mergem la Clinica Gómez și să aflăm care e, de fapt, problema cu picioarele ei. Avem prima programare peste trei zile.

– Mama ta are picioarele paralizate?

– Nu știm. E un mister. Și durează de ceva vreme.

A început să desfacă un boț de pâine albă înfășurat în folie de plastic. Mi-am zis că poate era partea a doua a tratamentului pentru urzicătura de meduză, dar s-a dovedit a fi un sendviș cu unt de arahide care, mi-a spus el, constituia prânzul lui preferat. A luat o

înghițitură mică, iar barba lui neagră și lucioasă a început să se miște în ritmul mestecatului. Se pare că știe despre Clinica Gómez. Are o bună reputație, iar studentul o cunoaște pe femeia care ne-a închiriat micul apartament dreptunghiular de pe plajă. L-am ales fiindcă nu are trepte. Totul e la același nivel, cele două dormitoare sunt alăturate, chiar lângă bucătărie, și e amplasat aproape de piața centrală, de toate cafenelele și de magazinul Spar. Imediat alături se află școala de scufundări, Escuela de Buceo y Náutica, un cub alb cu două niveluri și ferestre în formă de hublouri. Recepția tocmai este zugrăvită. Doi mexicani vin la lucru în fiecare dimineață, cu bidoane uriașe de vopsea albă. Un câine-lup alsacian slab, care urlă mereu, stă legat toată ziua de o bară metalică a terasei de pe acoperiș a școlii de scufundări. Este al lui Pablo, directorul școlii, însă Pablo e tot timpul în fața computerului, jucând un joc care se cheamă *Scufundări nesfârșite*. Smintitul de câine se smucește în lanț și încearcă mai mereu să sară de pe acoperiș.

– Nimeni nu-l place pe Pablo, mi-a confirmat studentul. E genul de individ în stare să jumulească o găină de vie.

– Iată un bun subiect pentru un studiu antropologic de teren, am replicat eu.

– Care anume?

– De ce nu-l place nimeni pe Pablo.

Studentul a ridicat trei degete. Am presupus că asta însemna că mai aveam de stat încă trei minute la punctul sanitar.